

CHRISTUS DE WARE VRIJSTAD

De bevindelijke gangen die God met Zijn kinderen houdt,
Toegelicht volgens het voorbeeld van de vlucht naar de vrijstad,
het verblijf in de voorstad en de vrijstad
en het weer Thuiskomen
bij de Drie-enige God.

Door

J. W. SLAGER

Lerend ouderling van de Oud Gereformeerde Gemeente
te Stavenisse

TOELICHTING

Op 11 april 1914 vestigde zich het gezin van Anthonie Slager en zijn vrouw Adriana Janse te Stavenisse vanuit de gemeente Sint Maartensdijk. Het was een gezin met zes kinderen, waarvan de op één na jongste, Johannes Willem, geboren werd op 8 februari 1901. Hoewel hij nog maar 13 jaar oud was toen hij Sint Maartensdijk verliet, had hij door zijn ongebonden leven de politie reeds handen vol werk gegeven. In Stavenisse ging hij op dezelfde voet verder. Kerkgaan deden zijn ouders enkel als er gedoopt moest worden. Een bijbel hadden ze niet in huis. Johannes leefde als een woudezel waarvan één voorbeeld volgt

Op Stavenisse had zich in 1914 wagenmaker C. Bil gevestigd, ook afkomstig van Sint Maartensdijk. Op een keer was op de wagenmakerswerkplaats een jongen uit Sint Maartensdijk, samen met Johannes Slager. Die jongen was kennelijk nogal opschepperig en dat kon Johannes niet hebben. Er ontstond hevige ruzie waarbij hij met zijn zakmes die jongen in zijn rug stak. De politie kwam er aan te pas. Natuurlijk was dit geval zo in het hele dorp bekend. Johannes stond daarna als vechtersbaas en messentrekker bekend!

Maar de Heere sprak: *tot hiertoe en niet verder!* Johannes' zuster had een boekje van John Bunyan: *Eens Christens Reize naar de Eeuwigheid*. Ze zei tegen haar broer: *'Johannes, dit is zo'n mooi boekje, dat moet je ook eens lezen.'* Hij voelde er niet veel voor, maar begon toch te lezen en het behaagde de Heere om dit middel aan zijn ziel te heiligen. Op een vrijdagmorgen om 11 uur in het laatst van januari 1917, velde de Heere neer, achter de Nederlands Hervormde kerk.

Maar zijn verdorven natuur was niet genegen om anders te gaan leven. Drie maanden lang heeft hij zich met hand en tand verzet en er tegen gevochten. Toen brak het moment aan, dat hij in het Veerhuis, naar men beweert, had hij teveel gedronken, zijn schoen uittrok en daarmee op de biljarttafel sloeg, terwijl hij riep: *'Ik wil niet bekeerd worden, ik wil niet bekeerd worden.'* Maar toen was het voorgoed afgelopen. Hij werd door de Heere voor de tweede keer stilgezet, met deze woorden: *'En nu zondaar spreek Ik u in gerechtigheid om uw schulden aan.'*

Spoedig werd dit in het dorp bekend. Het was nu in plaats goddeloos leven, wenen en treuren over zijn zonde. Toen hij zo in die overtuiging liep, kwam Leen Potappel eens bij een vrouw op de Voorstraat. Die vrouw zei tegen Potappel: *'Heb je het al gehoord, dat die jongen van Slager het zo moeilijk heeft?'* Toen antwoordde Potappel: *'O, die messentrekker. Het zal wel weer een morgenwolk of een vroegkomende dauw zijn, die henen gaat!'* Die vrouw was toen over dat antwoord teleurgesteld! Potappel ging naar huis maar onderweg ging de Heere hem verklaren, dat die jongen *een uitverkoren vat* was. Dertig jaar heeft hij die woorden in zijn hart bewaard, voordat hij ze openbaarde. Leen moest terug naar die vrouw.

Johannes, in zijn ongeluk lopend, kreeg betrekking op Gods volk. Voorheen wist hij niet dat er op aarde een ander volk was. Ja, hij wist op zijn 16^e jaar niet, wie de eerste mensen op aarde waren geweest. Gods volk zag hij nu als heiligen zonder zonde en hij gevoelde zich zo goddeloos, met schuld beladen. Tenslotte is hij toch naar Leen Potappel gegaan, na drie maanden worstelen. Hij stotterde in die tijd erg en was vreselijk zenuwachtig. Hij dacht dat zo'n Godzalig man als Potappel niets met hem te

maken wilde hebben. Maar tot zijn grote verwondering ontving Potappel hem vriendelijk.

Op een andere keer kwam Johannes weer bij Potappel en zei dat er voor hem nooit genade zal zijn, dat het voor eeuwig verloren is en dat hij afscheid van Potappel kwam nemen. Potappel vroeg hem, hoe hij dat wist?

Toen zei Johannes: *'omdat ik gelezen heb: Wie zal een reine geven uit de onreine? Niet één. (Job 14:4) En daarom is het voor eeuwig verloren.'* Daarna verklaarde Potappel dat dit een eeuwige waarheid was. Het is nooit meer mogelijk, dat uit een verdorven mens iets goeds voortkomt. Maar dat er nu Eén geweest is, Die voortgekomen is uit de maagd Maria, eveneens een gevallen mens, Die nochtans een Reine is geweest. En het beliefdde de Heere, om die woorden te zegenen, waardoor Johannes *een ruime ontsluiting kreeg in en door het geloof in deze ene, reine Heere Jezus*, zoals Slager het later zelf uitdrukte.

Hij vervolgt:

"Op 18 jarige leeftijd kreeg ik te zien dat een bedekte schuld geen vergeven schuld was. Daarna mocht ik Gods heilig recht toevallen en kwam de Persoon des Middelaars tussenbeide. In het jaar 1947 behaagde het de eeuwige Verbonds-Jehovah in het omhelzen van het heilig recht van Gods Majesteit, mijn ziel op te lossen in een Drie-enig God met geloofsbewustheid."

Slager was van 1928 tot 1937 diaken te Stavenisse, daarna ouderling. In 1953 bevestigde ds. J. van der Poel hem tot lerend-ouderling en in 1962 tot predikant te Stavenisse. In 1965 werd ds. Slager predikant in de Oud Gereformeerde Gemeente te Rijssen. 10 jaar later werd hij predikant te Werkendam, waar hij 4 januari 1982 overleed.

De verhandeling over *de Vrijstad*, geeft een voortreffend overzicht van de bevindelijke gang die ds. J. W. Slager zélf heeft doormaakt. Tevens toont het hoe de standen in het geestelijk leven, in de kringen waar hij en Leen Potappel leefden, besproken werden en welk taalgebruik men gebruikte. Sommige uitdrukkingen behoorden wel toegelicht te worden, omdat ze nu zelden meer gebruikt worden of aan welke nu een andere invulling worden gegeven. Maar een ernstige lezer kan de bedoeling van de schrijver wel vinden, temeer als men de Heere om licht en lering mag smeken.

Dominee Slager was conservatief was in zijn opvattingen over alledaagse dingen, maar evangelisch in zijn prediking. Uit een preek over Zacharia 11:14:

... De waarheid die zegt ervan, opmerkelijk: *'en ik heb die schapen geweid.'* Alweer de spraak van de Goede Herder: *'Ik heb die schapen geweid.'* Geen valse herder, geen valse regent, maar een dierbare Herder, die lieflijk omgaat. Weet je waarom?

Het evangelie, mijn vrienden, uit de mond van de Heere Jezus en een gezonden apostel, het evangelie moet je lieflijk voorstellen. Niet schrikwekkend. Het evangelie moet lieflijk voorgesteld worden in haar inhoud, om zondaren te lokken. De meesten komen met de donder van de Wet, de bliksemstralen van Sinaï. 'En die bliksemstraal zullen je doden', zeggen ze. Die spreken meer schrikwekkend dan aantrekkelijk. Maar een evangelie prediking, dat durf ik wel zeggen, die leer is uit Zijn mond gegaan, die liefelijk is in Zijn aanbidding. In hij heeft zo ruim gesproken in Zijn evangelie: 'Komt allen tot mij, die vermoeid en belast zijt, Ik zal u rust geven. Dat komt uit Zijn dierbare mond, van die dierbare Herder. Dat mocht de profeet allemaal zien, eeuwen van tevoren, dat Hij zo in Zijn openbaring zal zijn, tegenover die valse Farizeeën en

hoge priesters en schriftgeleerden die er in die dagen in die plaatsen de macht zouden hebben. En van daar heeft hij gesproken: 'want Ik heb die schapen geweid.'

VOORWOORD

Wonderlijk bewaard in de ontzaglijke rampnacht van 1 Februari 1953, moesten we enige maanden buiten de gemeente verkeren. Vele medereizigers waren omgekomen in de watervloed en enkelen waren langs die weg heengegaan, naar Gods vrijmachtig welbehagen, tot de eeuwige rust, die er overblijft voor het volk van God.

In overdenking van de verwoesting en het lot van de vele omgekomenen, is de Vrijstad bijzonder voor ons hart en leven ontsloten. Onze gedachten hebben we toen opgetekend en deze aantekeningen zijn sinds die tijd blijven liggen. Maar omdat wij, onder het volk verkeren, moeten bemerken, dat men omtrent deze zaken zo in onwetendheid verkeert, werden wij aangedreven om deze overdenkingen onder het volk te brengen, onder biddend opzien naar Boven en met enige aanwijzing uit Gods Woord.

De overdenkingen over het Heilig Avondmaal zijn geschreven naar aanleiding van besprekingen met onze catechisanten over het heilig Nacht- en Avondmaal onzes Heeren Jezus Christus. [Niet in deze brochure aanwezig]

Dat deze arbeid met Gods onmisbare zegen bekroond worde tot heil, nut en winst der zielen, tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot verheerlijking van Zijn driemaal Heilige Naam, is de wens en bede van de schrijver.

Stavenisse

J. W. S.

CHRISTUS DE WARE VRIJSTAD

Inleiding

Wij lezen in Gods heilig en dierbaar Woord, hoe en langs welke weg wij moeten en kunnen zalig worden, om uit een afgrond van onpeilbare rampzaligheden te worden opgehaald, hetwelk niet door engelen- of mensenkracht kan geschieden, maar alleen door een almachtig en vrijmachtig Opperwezen.

Dat eeuwig, soeverein Goddelijk Opperwezen is nooit werkeloos geweest, maar eeuwig werkzaam in, van en door Zichzelf.

In Zijn eeuwige, voor ons onbegrijpelijke voorkennis, bezat Hij volmaakte schepselliefde. Die schepsels waren niet voorgekend als zondaars, maar als eerstelingen Zijner schepselen, volgens Jac. 1:18, "*Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het woord der waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen Zijner schepselen.*"

Zo waren zij ook niet geliefd als zondaars; daar is in God geen 'zondaarsliefde', maar een volmaakte 'schepselliefde', zijnde voorwerpen van Gods eeuwige, soevereine liefde: "Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde." Zoals ze daar als voorwerpen van Gods eeuwige liefde waren, zijn ze nooit gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid door onze Heere Jezus Christus.

De bewegende oorzaak van deze eeuwige liefde lag in God Zelf, tot de personen, die toen nog niet in aanwezig waren, maar wél voorgekend en geliefd. In hen lag geen oorzaak: "Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken, maar uit den roepende," Romeinen 9:11. Ook was God niet bewogen door het voorzien van onze rampzalige gevallen staat. O nee, want de schepselen, die door dat eeuwig, Goddelijke Bestaan voorgekend en geliefd waren, kwamen niet voor als *gevallen* schepselen, want uit die eeuwige voorkennis en liefde konden zij niet vallen. Maar zij waren en bleven ook, de voorwerpen van Zijn eeuwige soevereine liefde.

Maar wat was er nog meer voorgekend dan schepselen? Wel, er was ook een Lam voorgekend. "Voorgekend van voor de grondlegging der wereld", volgens 1 Petrus 1:20, "Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil."

God de Vader bezit in hetzelfde Wezen een Eigen gegenereerde Zoon, volgens Psalm 2:7. Nooit is die eeuwige Vader zonder een Zoon geweest en die Zoon zonder de Vader. Zoals Hij des Vaders gegenereerde Schootzoon was, is Hij niet voorgekend, maar die eeuwige Zoon des Vaders is voorgekend om het *Lam* Gods te zijn, zijnde de geliefde des Vaders, volgens Spreuken 8:30. Des Vaders Voedsterling: "Toen was Ik een voedsterling bij Hem en Ik was dagelijks Zijn vermaken, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende."

Nu was dat Lam Gods niet alleen voorgekend en geliefd, maar ook verkoren, zijnde de eerste Vrucht van des Vaders soevereine verkiezende liefde. Waartoe voorgekend? O, om des Vaders Knecht, Borg en Middelaar te zijn en des Vaders Gezant, zodat Zijn knechtschap gegrond is op Zijn eeuwig Zoonschap.

Hij is ook uitverkoren om een Hoofd te zijn, Jesaja 42:1, "Ziet Mijn knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft." En in Hem als Hoofd, zijn al de voorgekende en geliefde schepselen verkoren, zodat ze als schepselen verkoren zijn in Christus tot eeuwige zaligheid. Niet uit kracht van

voorgezien geloof en goede werken, maar door een vrije soevereine daad van verkiezing naar Gods vrijmachtig welbehagen.

Dat eeuwige Goddelijk Wezen voorzag in Zijn voorwetenschap dat Hij in de tijd schepselen zou scheppen, goed en oprecht, naar Zijn evenbeeld en dat die gerekend zouden worden in een verbondshoofd Adam. Maar dat de mens vrij- en moedwillig zou zondigen en uit die heerlijke rechtschappen staat zou vallen in een afgrond van rampzaligheden. Oók die schepselen die voorgekend geliefd en verkoren waren, zouden in Adam wegstorten, alhoewel ze van eeuwigheid al waren verkoren en gerekend in Christus, het Hoofd van het Genadeverbond.

Er is in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid tussen de drie Goddelijke Personen raad gehouden, genaamd: de Raad des Vredes. Die eeuwige raadhouding ging over de eeuwige staat van de mensen, hoe en langs welke weg hen te brengen tot de eeuwige zaligheid, met verheerlijking van de eeuwige volmaakte Deugden Gods. Zach. 6:13, "En de Raad des Vredes zal tussen die beiden wezen." En Spreuken 8:14, "Raad en Wezen zijn Mijne."

Hoe kan God sommigen van het gevallen mensdom tot de zaligheid voorbeschikken, daar Hij met de zondaar geen gemeenschap kan hebben?

A. Hellenbroek leert ons: Om dat betamelijk met Zijn heiligheid en rechtvaardigheid te kunnen doen, is Christus van eeuwigheid met zijn Borgtocht tussenbeide gekomen, welke onderhandeling oneigenlijk genaamd wordt: *Verbond der verlossing of de Raad des Vredes*.

Nu kwamen in Gods voorwetenschap de voorwerpen van Zijn eeuwige Liefde voor als in de tijd aanschouwd, in Adam gevallen en even rampzalig als al de anderen. Nu kan dat Heilige, vlekkeloze Wezen aan gevallen mensen Zijn eeuwige Liefde niet uitlaten, zonder krenking van Zijn volmaaktheden. Hoe nu? Dat leert ons het volgende:

Wat verstaat gij door de Raad des Vredes?

Hellenbroek leert ons: De wil des Vaders van eeuwigheid om de uitverkorenen door Christus' lijden te verlossen, en den wil des Zoons, Zichzelf tot een Borg te stellen voor de uitverkorenen.

In welk opzicht kwam de Vader daarin voor?

Als een vrijmachtige Heere, die met Zijn Zoon handelt over de Borgtocht voor de uitverkorenen, welke Hij niet gehouden was toe te laten.

Hoe kwam de Zoon daarin voor?

Als Borg en Middelaar, die Zichzelf gaat verbinden, om voor de schulden der uitverkorenen te betalen. En God de Heilige Geest, als de volmaakte Derde Getuige, die de verworvene goederen aan mensen toe zal passen.

Van het Genadeverbond, hetwelk van eeuwigheid is tussen de Goddelijke Personen, is Christus Borg, Hebr. 7:22, "Van een zoveel beter Verbond is Jezus Borg geworden."

Wat is het Genadeverbond?

Hellenbroek leert: Het Genadeverbond is die weg, langs welke God door Christus het eigendom wordt van de zondaar, en hij het eigendom van God. Jer. 31:33, "Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de Heere: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn."

Nu werden die uitverkorenen ook mede kinderen des toorns, gelijk al de anderen: "En wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen." Maar let wel, *zij werden nooit voorwerpen van Gods toorn*, 1 Thess. 5:9, "Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onzen Heere Jezus Christus." "Zij bleven *voorwerpen van Zijn eeuwige Liefde* en zouden *in de tijd* worden de *onderwerpen van Zijn opzoekende Liefde, onderwerpen van Zijn verlossende Liefde*, om straks te zijn, *voorwerpen Zijner verheerlijkte Liefde*. Daar alle uitverkorenen in Christus ten eeuwigen leven verkoren, absoluut zalig zullen worden, worden ze persoonlijk, onderwerpeijk in de tijd zalig; en dat langs een Gode verheerlijkende weg en wijze, waarin al Gods Volmaakte deugden worden verheerlijkt en de Drie-enige, volzalige Verbondsgod al de eer en lof en dank zal ontvangen.

Bezien we nu de opzoekende liefde in de tijd. Omdat over de bekering van de gevallen mens zo uiteenlopend en verschillend gesproken wordt, is een onderscheidend uiteenzetting van de wegen Gods zo nodig en nuttig. Velen van onze oude godzalige vaders hebben daarover gehandeld, elk naar zijn licht en bekwaamheid. En in aansluiting daarmee volgen wij hetzelfde levensspoor, om nooit een ander fundament te leggen, dan hetgeen gelegd is, namelijk Jezus Christus.

Er is in deze donkere tijd zoveel godsdienst opgekomen, die gelijk op de sprinkhanen der Egyptenaren, die over alles heenspringen. Toch zijn er nog mensen, die zo niet kunnen springen, maar moeten *leren wandelen* op de weg. Zulken mogen wel eens op Gods tijd springen, maar gelijk een hert, en niet gelijk een sprinkhaan. Jes. 35:6, "Alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen."

Tot de levendmaking zijn geen voorbereidsels. Al zou iemand vanaf zijn geheugen overtuiging gehad hebben en consciëntiewerkzaamheden, zijn dat nochtans geen voorbereidsels tot de levendmaking. De mens ligt volgens Ef. 2:1, dood in zonden en in misdaden, zijnde walgelijk en verfoeilijk en vijandig tegen God en Goddelijke dingen. Nu komt er voor elk uitverkorene een ogenblik tijds, waarin door een Almachtige hand Gods wordt gegrepen, om de staat des doods overgezet te worden in een staat van leven. Een middenstaat is er niet: het is dood òf leven.

De meesten weten de tijd van hun levendmaking niet, wel van hun verandering, maar ze kunnen dat voor geen levendmaking houden. Dat moet openbaar worden uit de vruchten en werkzaamheden. Daar zijn veel ontroeringen en beroeringen van consciëntie, die aangegrepen worden door dood en eeuwigheid, die wel leiden tot verandering van levenswandel, maar nooit tot verandering van levensstaat.

Letten wij nu eens op een man, die oudtijds vluchtte naar één van de Vrijsteden.

Deut. 19:5. ...dewelke met zijn naaste in het bos zal zijn gegaan, om hout te houwen, en zijn hand met de bijl wordt aangedreven, om hout af te houwen, en het ijzer vliegt af van den steel en treft zijn naaste, dat hij sterve; die zal in een dezer steden vluchten.

- *Vanwaar kwam deze man?*
- *Een vlucht, niet wetend waarheen.*
- *Een vlucht naar de Vrijstad.*
- *Een komen in de Vrijstad, namelijk in Christus, met geloofsbewustheid.*
- *Een heerlijk verblijf in de Vrijstad.*
- *Een weder thuiskomen.*

Vanwaar kwam deze man?

Is deze houthouwer geen beeld van *de mens, van nature werkzaam* in een ondoordringbaar, uitzichtloos, duister bos, rusteloos zijn afbrekend werk verrichtend? Hier ligt dus het begin, waar we eerst bij stil willen staan.

We zien dan de mens in zijn element. Zolang nu de voorzienigheid Gods niet tussenbeide komt, zodat de bijl van de steel vliegt, dan blijft de mens in zijn eigen werk. Nooit zal een mens van nature veranderen, tenzij Gods Majesteit in Zijn voorzienigheid daar tussenkomt, om hem van dat (zondig) werk te doen ophouden. Nooit zal men uit satans dienst en de zonde- en werelddienst uitgaan van nature, maar men zal alle dagen maar een vernielend werk doen met de *zondebijl*. Het is geen opbouwend werk, zoals het planten van een wijngaard, maar afbrekend werk, hout houwen en dat dag in, dag uit, jaar in, jaar uit. Nooit wordt de mens het in de zonde moede, maar hij zoekt zijn element in dat vernielend werk.

Maar zie! Daar komt Gods soevereine hand ertussen en daar vliegt de bijl van de steel en treft zijn naaste. De bijl treft niet hemzelf, want dan kon hij nooit meer vluchten. Maar nu komt door Gods bedeling de dood tussenbeide. Zijn naaste sterft. Daar grijpt de dood van zijn naasten, - door zijn bijl verricht - hem aan. Nu staat het werk stil, het is niet meer mogelijk nog een stuk wild hout af te hakken. Dat werk kan geen doorgang meer vinden. Maar hij is als iemand, die ontwaakt uit zijn zondeslaap. De ruiter op het vale paard is nu zó kort bij, het grijpt hem aan. Waarheen? Naar een Vrijstad? O nee, die is hem onbekend. Hier wordt het:

*"k Wou vluchten, maar kon nergens heen,
Zodat mijn dood voor handen scheen."*

Een vlucht, niet wetend waarheen.

Wat wordt dat een benauwde toestand, niet meer te kunnen blijven in zijn zondewerk. Er is geen mogelijkheid om de afgevlogen bijl weer aan de steel te krijgen, niet meer mogelijk op die plaats te blijven, waar een eeuwig onheil hem dreigt. Maar waarheen dan? Hij weet geen weg. In de zondedienst blijven kan hij niet meer; bij die eeuwige God te komen, door Wie de dood gezonden wordt, kan ook niet. Waarheen dan? Het

wordt hem van alle kanten benauwd. Rom. 7:9 "En zonder de wet, zo leefde ik eertijds, maar als het Gebod gekomen is, zoo is de zonde weder levendig geworden." De heilige wet was vóór de zondeval in Adams hart ingeschapen. Maar ná de zondeval komt de heilige wet bij een levend gemaakte zondaar achter de zonden aan, ná het bedrijven van de zonden, zodat de zonde levendig wordt door het gebod.

Zo komt dan de bloedwreker, de heilige wet aansnellen, die het voor de naaste opneemt en de schuldige als doodslager gaat vervolgen en veroordelen. *Een doodslager is hij!* Dat durft hij niet ontkennen; en die bloedwreker vervolgt alleen maar doodslagers. Hij krijgt kennis aan de vloek en eis van de wet. Het is als een donderslag op en in zijn ziel: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen."

De volmaakte eis is: *God lief te hebben boven alles en zijn naaste als zichzelf.* Die eeuwige Wetgever handhaaft Zijn eeuwige Wil, geopenbaard in Zijn heilige wet. Waarheen dan? O, hij weet geen weg en geen uitkomst. Zal de bloedwreker hem grijpen en in zijn macht sluiten, het is voor eeuwig met hem gedaan. Hij gaat iets zien van Gods Richtelijke Majesteit in deze. O, wat wordt het hem een wonder, dat hij zelfs nog niet in de macht des doods is gegrepen en zo weggevoerd naar de eeuwige gevangenis. Het getuigenis komt in zijn ziel, dat geen doodslagers het koninkrijk Gods zullen beërven. 1 Kor. 6:10, "Dwaalt niet, noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het koninkrijk Gods beërven."

God de Heilige Geest opent meer en meer de heilige wet voor hem. Hij heeft niet tegen één, maar tegen ál de geboden Gods zwaar gezondigd. Nu wordt hij met enige *schuldbekendmaking* (wel te onderscheiden van dadelijk schuldenaar) geplaatst tegenover een heilig en rechtvaardig God, voor Wien hij niet bestaan kan. En toch ontwaart hij een verborgen en soms voelbare betrekking op dat onbekend Wezen.

Hij wordt overtuigd door Gods Geest, dat het zeer betamelijk is, dat God Zijn heilig recht handhaaft, Joh. 16:8-11, "En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel. Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven. En van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga en gij zult Mij niet meer zien. En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is." Hij kan de schuldige geenszins onschuldig houden, vanwege Zijn vlekkeloze heiligheid. Hij kan ook nooit gemeenschap maken met een onrein zondaar.

Hij wordt door die getuigenissen klaarlijk overtuigd, dat hij waardig is om voor eeuwig buiten Gods Koninkrijk gesloten te worden. Openbaringen 22:15, "Maar buiten zullen zijn de honden en de tovenaars en de hoereerders en de doodslagers en de afgodendienaars en een iegelijk die de leugen lief heeft en doet."

Hij krijgt een toestemming in zijn hart, dat die eeuwige God geen onrecht kàn doen. Hij krijgt een bittere, gevoelige droefheid in zijn ziel over zijn zonden. Zoveel tijd te hebben verwaarloosd met zijn houthouwen! Dat hij naar de hel zou moeten, dat is rechtvaardig, maar o, God eeuwig te zullen moeten missen, dat is de grootste smart! Dat lieve Wezen is beledigd door zijn moewillige zonden. In dat billijken van Gods heilig recht ligt dan enige ademtocht.

En hij gaat vragen, evenals de Heidelbergse Catechismus in Zondag 5 vraag 12: *"Aangezien wij dan, naar het rechtvaardig oordeel Gods, tijdelijke en eeuwige straffen verdiend hebben, is er enig middel, waardoor wij deze straf ontgaan mochten en wederom tot genade komen?"*

Antwoord: *God wil, dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede, daarom moeten wij derzelve of door onszelf of door een ander volkomen betalen."*

Is hier het antwoord: er is een Vrijstad, er is een Heere Jezus? O nee, daar is geen plaats voor. Waaróm zal later blijken, als hij geheel ontkleed is en eigen kracht is vergaan.

O, waarheen dan? Er moet betaald worden. Alles wordt op alles gezet om de rekening maar effen te krijgen. Levensverbetering, tranen, gebeden, lezen, schuldbelijdenissen, kerkgaan. "O Heere wees lankmoedig over mij, ik zal U alles betalen." Maar wat is de uitwerking? Met alle deze maken wij de schuld nog dagelijks meerder, zoals Zondag 5 vr. 13 zegt: *"Maar kunnen wij door onszelven betalen?"*

Antwoord: *"In generlei wijze. Maar wij maken ook de schuld nog dagelijks meerder."*

Hij wordt in al zijn uitvluchten gedurig afgesneden, want er valt steeds het getuigenis: er moet voldaan worden aan Gods heilig recht. Hij wordt geplaatst met openstaande schuld tegenover een vlekkeloos heilig Godsbestaan. Het wordt in zijn gezicht onmogelijk. Versta wel, in het gezicht.

Nu krijgt hij door middel van het eeuwig Evangeliewoord, door de Heilige Geest, een aanwijzing van een Naam, geopenbaard onder de Hemel, waardoor hij nog zalig zou kunnen worden, met behoud van alle Gods volmaaktheden.

Een vlucht naar de Vrijstad

Er is een *aanwijzing van de Persoon Christus* door God de Heilige Geest, maar dit moet onderscheiden worden van *een Persoonsopenbaring*. De herders in Lukas 2 kregen een heerlijk getuigenis van de Christus door de engelendienst. Maar die engelen brachten het Kind niet bij hen in Efratha's velden, maar maakten alleen bekend dat Hij geboren was. Hier wordt dus een weg aangewezen naar een Vrijstad. Wel te onderscheiden van de Vrijstad zelf. Het is voor hem als een ademtocht. Zou er dan nog voor zo'n verdoemenswaardig schepsel mogelijkheid zijn om behouden te worden? Hij krijgt een andere vlucht in zijn leven.

Dit getuigenis door de Heilige Geest van de Persoon Christus is onderscheiden van een Persoonsopenbaring van Christus zelf. Maar door een getuigenis van de Heilige Geest van Hem, krijgt een ziel een betrekking op Hem. En door die aanwijzing kan zij in haar waarneming een bedekking krijgen van haar zonden die voor haar aangezicht staan.

Is hij dan hier een *Godzoekend* mens? Nee, verre daar vandaan! Hij vlucht om *zijns levens wil*. Hij zoekt behoudenis. Hij wordt gewaar, dat een bloedwreker hem op de hielen zit. Als hij gegrepen wordt op deze vlucht, dan is hij een kind des doods. Die bloedwreker vervolgt hem op zijn voetspoor, hebbend twee zwaarden in zijn hand: *vloek en eis*. Want met een aanwijzing van een weg naar een Vrijstad, is de vloek en eis niet voldaan.

Nu wordt het een vluchten op een mogelijkheid aan tot behoud. Maar daar liggen soms kruiswegen met die weg verbonden. O wat wordt het dan een verlegen staan. Zou het wel de goede weg zijn? Welke zijde van de kruispunten moet ik nu inslaan? Hij wordt weer verlegen en radeloos. Zal ik wel ooit behouden worden? Zal ik wel ooit de bloedwreker kunnen ontvluchten? Waarheen? Terug is onmogelijk, dat is vast de dood en voorwaarts wordt ook zo moeilijk. Op een eerste aanwijzing van die weg kan hij het nu niet meer doen. Opgeven en tot rust komen is ook de dood. In veel zulke verlegenheden geraakt zo een ziel in zijn radeloosheid. Maar zie, daar wordt een teken aangewezen, zoveel als, een wegwijzer. Welke spreuk staat daar op? Houd maar moed?

"Geloof in de Heere Jezus en gij zult zalig worden?" "Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, zal het wel voleindigen?" Staat er geen moedgevend Psalmversje op? O nee, maar het geschrift wordt hem zeer helder: het is: *Vlied! Vlied!*

Het is even tot troost, dat het de weg aanwijst naar een veilige plaats, maar tegelijk doet het meer klem bijzetten, om des te harder te gaan vluchten. Als een *Godzoekend* mens? O nee, maar zoekend naar *behoud*. Hij moet toch behouden worden, het gaat op een eeuwigheid aan. Dus wordt hij in zijn vlucht nog des te meer aangezet: "Behoud u om uws levenswil, Staat niet stil op deze vlakke!" O, denkt die ziel, dat is waar; ik gedenk aan dat getuigenis Gods: "Gedenkt aan de vrouw van Lot," Lucas 17:32. Sodom uit, is Zoar nog niet binnen. Onderweg op haar vlucht uit Sodom, kwam ze nog om, eer zij Zoar binnen was.

Met een *aangewezen* Vrijstad is de ziel nog niet behouden. Wel ligt dit onderscheiden van de eerste toestand: *'k wou vluchten, maar kan nergens heen*. Dat er nu een weg is aangewezen naar een Vrijstad, geeft wel eens wat moed in het zoeken naar behoud, nog niet naar de Heere (alleen), maar toch moet ook deze vlucht weer tot een einde komen; en ook dat zal weer gaan langs een weg van onmogelijkheden in het gezicht. De vrees is doorgaans veel groter dan de hoop op behoud. De Wet vervolgt hem op het spoor van zijn voeten. En hoe wordt hij door de Wet vervolgd? Als een zoekende ziel? O nee, als een doodslager. De Wet, die het altijd voor God opneemt tegen de zonde, spreekt nog menigmaal zijn vloek over hem uit en blijft volmaakte gehoorzaamheid eisen. Zijn zonden blijven tegen hem getuigen. Gods heilig recht blijft voldoening eisen. Er wordt betaling gevorderd van hetgeen hij schuldig is; hebbende duizenden ponden schuld en niet één kwadrantpenning om te betalen. Gods heilige toorn weegt zwaar op zijn ziel, zodat hij zichzelf menigmaal ziet lopen als aan de rand van de eeuwige afgrond, in plaats van in een Vrijstad. Soms durft hij niet meer denken aan behoud, maar aan een verloren zaak, zodat hij menigmaal uitroept: *"O God verloren, voor eeuwig verloren!"* Al zijn zonden komen zo helder terug, in zijn aangezicht getuigende, zodat hij anders niet meer ziet als zonde en overtreding.

Daarbij krijgt hij onderwijs, dat het niet alleen dit kwaad is, dat roept om straf, maar *hij is in zonde ontvangen en geboren*. Psalm 51:6-7: "Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan dat kwaad is in Uw ogen. Opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken en rein zijt in Uw richten." Hij krijgt hier nog geen *persoonlijke onderwerpelijke toerekening*. Ook wordt hij hier geen Adam voor God, maar hij krijgt onderwijs en wordt, overtuigd van de waarheid der zaak, dat hij eens goed en volmaakt voortgekomen is uit de handen Gods, zijn reine Volmaakte Schepper. Dat hij zichzelf een zondaar gemaakt heeft, vrij- en moedwillig. Hier wordt hij *nog niet teruggezet in het paradijs*, maar het is een onderwijzing door Gods lieve Geest, waarop de ziel een toestemming ontvangt, dat het de waarheid is, dat hij zo niet in Gods koninkrijk kan komen. De dood omringt en vervolgt hem, hij kan zo niet sterven of hij zal een vertoornd God ontmoeten. De mogelijkheid van behoud, die hij wel eens gehad heeft, gaat hem meer en meer ontvallen. Hij ziet zo'n grote afstand.

Hij wordt nu zo klaar overtuigd van de betamelijkeid der heilige Deugden Gods, dat hij geheel ten einde loopt. Hij wordt standelijk ingewonnen en uitgewonnen, zodat hij liefde krijgt tot Gods volmaakt heilig recht, hetwelk hij uit liefde, die hij ontwaart, boven zijn eigen zaligheid lief krijgt en God toevalt in de hoogste betamelijkeid van Zijn vlekkeloze Deugden. Zodat hij niet zou willen, dat God afstand zou doen van Zijn heilig recht. Hij krijgt toe te stemmen, dat God volmaakt is in gerechtigheid. Hij kan

niet anders dan God gelijk geven. Hij durft niets meer inbrengen, maar denkt onder de toorn Gods weg te zinken en dan roept hij uit: "*Het is eeuwig rechtvaardig.*"

Een gevonden toevlucht.

Joh. 6:37, "Al wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." En vers 44: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader die Mij gezonden heeft hem trekke. Een iegelijk dan, die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij." Maar nu, o wonder, in plaats dat hij nu wegstort in het eeuwig verderf, wordt daar de Tweede Persoon geopenbaard, Wiens genade overvloediger is dan de schuld. Daar verneemt hij het getuigenis: "Vader Ik wil niet, dat deze in het verderf nederdale, Ik heb verzoening gevonden." Of: "Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven." (Joh. 3:36) Of: "Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven." (Joh. 14:6) "Ik ben het Licht der wereld" enz. Zeer verschillend lopen die getuigenissen. Maar o, wat een verandering ondervindt hier de ziel! Hij voelt, dat de toorn Gods wijkt, de vloekende wet zwijgt stil. Zijn hemelhoge schuld valt weg van onder zijn oog, zijn consciëntie veroordeelt hem niet meer.

O, wat een wonder, roept hij uit, nu kan ik zalig worden, met behoud van al Gods deugden. Daar valt soms een woord: "Zoon of dochter, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven!" Een ziel denkt en zegt dan: *Ik heb nu vrede met God, een vrede die alle verstand te boven gaat.* Maar hier ontbreekt hem licht. Later mag hij dat zien. Hier valt een gemoedsvrede, of standelijke vrede, het is of alles nieuw wordt. Zijn zondepak is weggevallen, want op een *Persoonsaanwijzing* volgt wel een *bedekking van zonden*, maar op een *Persoonsopenbaring* volgt een *wegvallen van schuld en zonden*.

Soms gaat een ziel hier al Psalm 32 zingen (over de vergeving van zonden) of Psalm 89. Nu, het wonder is ook groot. Hier valt een standsverwisseling, ook een gezichtsverwisseling, maar geen *staatsoplossing*. Maar dat moet hij later leren. Genesis 28:12: "En ziet een ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan de hemel raakte, en ziet, de engelen Gods klommen daar bij op en neder. En hij noemde de name derzelve plaats Bethel, daar toch de name dier stad te voren was Luz."

Er volgt nu een geheel andere werkzaamheid der ziel. Hij krijgt uitgangen naar de Tweede Persoon, de Heere Jezus, waarmee nu een *geloofsbetrekking* gevallen is. Nu vervolgt de Wet, de bloedwreker, hem niet meer. Waarom niet? Is het omdat hij nu in de Vrijstad gekomen is? O, dat denken veel mensen, maar let wel, hij is nog niet in de Vrijstad! Maar hier komt zo een ziel *binnen de landpalen der Vrijstad*. Want een vrijstad had een ***voorstad*** en dat van twee duizend ellen. Elke vrijstad lag zó afgetekend, dat rondom van oost en west, noord en zuid, een voorstad afgebakend lag van twee duizend ellen, zijnde de landpalen der vrijstad. Num. 35:5: "En gij zult meten van buiten der stad, aan den hoek tegen het oosten twee duizend ellen, en aan den hoek van het zuiden twee duizend ellen, en aan den hoek van het westen twee duizend ellen en aan den hoek van het noorden twee duizend ellen; dat de stad in het midden zij. Dit zullen zij hebben tot voorsteden van de steden."

Dat ziet hier op een werkzaamheid, waarbij de ziel thans als een toevluchtnemend mens mag zijn tot de Heere Jezus, als die ware Vrijstad. *Binnen die palen mag de bloedwreker niet komen.* Waarom niet? Wel, hier is de verdoemende kracht der Wet

gebroken, omdat Christus als het Einde der Wet is aanschouwd. Hier mag een toevluchtnemende ziel wat rusten van zijn vermoeiende vlucht voor de bloedwreker. Maar is een ziel dan nu niet in Christus? Wel nee, lieve mensen! Hoe zit dan een ziel daar in die voorstad? O, hij zit daar als op een *wachtplaats*. Hoe zal het nog met hem aflopen? Hij is wel veranderd van werkzaamheid. Die eerste benauwdheden komen niet meer zo terug, de weggevallen schuld komt ook niet terug. De Heere is Vrijmachtig in Zijn bedeling, hoe lang Hij een ziel in de uitlatende vruchtelijke bediening laat leven; sommigen een lange tijd, anderen daarentegen een kleine tijd.

Wanneer echter die levendige gevoeligheid wijkt van die *verklaring* en *openbaring*, komen de afvragers in de ziel. Ze gaan vragen: "Waar zijn uw zonden gebleven?" "O", zegt de ziel, "dat weet ik niet, die zijn weggevallen". Nu moet hij weer onderwezen worden, dat weggevallen schuld geen vergeven schuld is. Ze vragen ook: "Zijt gij met God verzoend?" O, daar moet de ziel weer gaan leren, dat wel het Rechterlijke Gods geweken is, maar hij is niet met de Rechter verzoend. Weer een vraag: "Is nu de Wet voldaan?" "O", "daar moet de ziel onderwijs ontvangen, dat een zwijgende Wet, nog geen verzoende, voldane en verheerlijkte Wet is. Hij heeft wel eens mogen blikken op die dierbare Heere Jezus, Die een eeuwige verzoening heeft teweeggebracht. Wel is het Woord der verzoening in hun hart gelegd; maar de wet is daardoor *in hem* nog niet vervuld, nl. het recht der Wet. Rom. 8:4, "Opdat het recht der Wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest."

Maar hij heeft toch vrede gehad met God? O, nu moet hij door onderwijs gaan leren, dat de ware vrede met God alleen vloeit uit *de verzoening met God*. Een *standsvrede* is nog geen *staatsvrede*. De Heere Jezus is hem dierbaar, gepast en beminnelijk voorgekomen, maar hij bezit Hem niet als zijn eigendomsrecht. Daar zijn wel zoete uitlatingen geweest van Hem en ook wel eens zoete inleidingen in Zijn dierbaar gezegend Borglijden, maar Hij is hem niet als schuldovernemende Borg geschonken. Hier wordt, naar mate dat openvalt, zijn gemis veel groter en smartelijker dan tevoren. Hier mist hij nu God de Vader en ook Christus als zijn Eigendom. Het is wel waar, dat de verdoemende kracht der Wet gebroken is, de zonden weggevallen zijn, maar hij staat nog vòòr de poort der Vrijstad, nog vòòr het Heilig Recht van God. Een *billijken en toevallen* van het Recht, is nog geen *omhelzen* van het Recht. Het Rechterlijke Gods moet onderscheiden worden van den Rechter Zelf, voor Wien hij nog nooit gedagvaard is geweest. O, nu moeten de oudsten der stad zich nog in de poort zetten. Het gericht moet nog zijn doorgang krijgen, in plaats van al in de Vrijstad, in Christus te verkeren.

O welke wonderlijke wegen houdt dat lieve Wezen hier met de ziel. Nu krijgt hij na een *Persoonsopenbaring*, *Persoonsverklaringen*. Wat wordt die dierbare Heere Jezus verklaard in Zijn Namen, Ambten, Naturen, Staten en Weldaden. O, die heerlijke Naam: Jezus (Zaligmaker), wat wordt die zoet en heerlijk voor de ziel! Zijn Naam is een olie, die uitgestort wordt, daarom hebben de maagden Hem lief. Die zoete Naam Christus, (Gezalfde) wat een geur gaat daarvan uit voor de ziel!

- Wat wordt hier de verklaring dierbaar van Zijne Ambten, zijnde een *Profeet* van God gezonden, Die ons de volle Raad Gods verklaart aangaande onze zaligheid. Die ons in onze onwetendheid onderwijst, dat er alleen bij Hem zaligheid te vinden is, bij Hem, de meerdere Profeet dan Mozes.
- Hoe dierbaar wordt Zijn *Priesterambt* verklaard voor de ziel! Hij doet als de ware Hoge priester drie dingen: offeren, bidden en zegenen. Daar moet voor de zonden een bloedig offer geleverd worden. Het bloed van een stier en bok kon niet voldoen,

maar Hij zou het ware Offer zijn, namelijk Zijn menselijke Natuur. Hij zou het ware Altaar zijn: Zijn Goddelijke Natuur. Hij zou de Offeraar en Priester zijn. Hij zou Zichzelf opofferen, niet áán, maar vóór Zijn Kerk, aan God de Vader en dat tot een Gode welbehaaglijke offerande.

- Hij wordt verklaard als de biddende *Hogepriester*, Die *gebeden* heeft vóór het kruis, dat wil zeggen vóór Zijn komst in het vlees, *aan* het kruis, toen Hij stierf op Golgotha, en *achter* het kruis, omdat Hij nu leeft om eeuwig voor Zijn volk te bidden. Johannes 17, het Hogepriesterlijk gebed, wordt zo dierbaar voor de ziel. Hij wordt ook verklaard als *zegenende* Hogepriester, zegenend vanaf het altaar en naar buiten komend, om de zegen te leggen op een wachtend volk, dat buiten staat. Hij zegende op aarde in Zijn omgang met Zijn Kerk; zegent Zijn Kerk vanaf de hemel der Heerlijkheid. En Hij had Zijn Kerk gezegend in het Oude Verbond, eer Hij was geopenbaard in het vlees.
- Hoe wordt Hij voorts ook verklaard in Zijn *koninklijk* ambt! Als Koning is Hij gezalfd door God de Vader, naar Psalm 2:6. Als Koning is Hij in de wereld gekomen naar Johannes 18:37. "Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dan een Koning? Jezus antwoordde: Gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem. Als Koning regeert en beschermt Hij. Op Zijn kled staat geschreven: *Koning der koningen en Heere der heren*. Als Koning heeft Hij een troon, een kroon en een scepter. Zo'n Koning willen zij nu dienen en vrezen, loven en prijzen.

* Wat wordt die Middelaar verder dierbaar verklaard in Zijn twee *naturen*, zijnde de Zoon van God, door de Vader gegeneerd, zijnde de Zoon des Mensen. Waarlijk heeft Hij vlees en bloed aangenomen, zijnde in alles de broederen gelijk, uitgenomen de zonde. Zo'n Middelaar van twee naturen wordt de ziel dan dierbaar en onmisbaar.

* Hij krijgt verklaring, dat die dierbare Heere Jezus twee *staten* heeft, een staat van vernedering en een staat van verhoging. Vijf trappen in de staat van Zijn vernedering: Zijn geboorte, Zijn lijden, Zijn sterven, Zijn begraven, Zijn nederdaling ter hel. En vier trappen in de staat van Zijn verhoging: opstanding, hemelvaart, zitten aan Gods rechterhand, wederkomst ten oordeel. Dit zijn de negen trappen van die ware Ladder Jacobs.

* Die dierbare Heere Jezus heeft ook *weldaden* verdiend, weldaden in dit leven en na dit leven. De weldaden in dit leven zijn: roeping, rechtvaardigmaking en heiligmaking. Ná dit leven: opstanding, laatste oordeel en eeuwig leven.

Wat gevoelt de ziel zich hier veilig en zalig! Geen wonder dat hij denkt hier in de Vrijstad, in Christus te mogen staan. In vrijheid, terwijl al zijn banden gebroken zijn. Maar hier moet een ziel weer leren, naarmate hij onderwijs des Heiligen Geestes ontvangt, dat hij wel vrijgemaakt is door *de waarheid*, maar niet vrijgemaakt door *de Zoon*; en zo'n ziel zou alleen waarlijk vrij zijn. Hij ontvangt onderwijs in de voorstad, dat in de poort nog eens de oudsten der stad zich moeten plaatsen, in welke 10 oudsten het Gericht zich aftekent. Nu moet het nog volgens die zitting uitgemaakt worden, of de doodslager in de Vrijstad zal gelaten worden, of dat hij uitgeleverd zal worden aan *de bloedwreker*, die niet binnen de palen van de Vrijstad komen mag, maar toch evenwel staat te wachten op de uitslag. Die Wet moet volmaakte genoegdoening ontvangen. Zo'n ziel kan niets af of toe doen, omtrent de tijd des gericht in de poort. Ook geen goed woord voor zich laten spreken, want het recht moet nog zijn loop ontvangen, en hoe zal

dan een doodslager durven rekenen op verhoging en vrije inlating binnen Christus, Die ware Vrijstad van behoud is?

Hier wordt een ziel onderwezen, middellijk en onmiddellijk, dat hij nooit gekomen is tot een Persoonsgemeenschap en omhelzing van Christus, die verheerlijkte Immanuël. Joh. 14:6: "Niemand komt tot den Vader dan door Mij." Hij wordt gewaar: *het is tussen God, de Eerste Persoon en zijn ziel niet effen*. Hij heeft wel een heerlijke blik mogen werpen op de verzoening, ja het woord der verzoening is wel in zijn hart gelegd, maar de *Persoonsverzoening met God de Vader* is niet doorgestaan. Wanneer het licht helder scheen en de heerlijke beloften werden gehoord, was de ziel vol vertrouwen, dat de Heere nog eens die zalige in- en doorgang zou geven door de Poort des levens. Het zou nu wel gaan van kracht tot kracht, van een weinig licht tot meerder licht. Na zoveel aanbiedingen en overgave van zijn persoon zou er wel eens een overneming volgen, want hij denkt, dat de overeenkomst moet gesloten worden in het volle licht van genieting en vertroosting, maar ach, wat wordt dat geheel anders in het beleven! Die eerste uitlatingen en liefdesbewijzen worden minder. Donkerheid overvalt de ziel. De Tweede Persoon gaat Zichzelf meer en meer terugtrekken. De gebedsverhoring wordt minder, de smart der scheiding wordt dieper. O, zal het nog wel eens ooit tot oplossing komen? O, zegt die ziel, *had ik nu Christus maar als mijn schuldovernemende Borg, dan durfde ik wel tot God gaan. Dan kon ik wel sterven in volle vrede*. Maar gedurig krijgt de ziel zichzelf terug na zijn overgave. Hij kan niet komen tot omhelzing van die heerlijke Persoon. Wanneer zal de poort nog eens opengaan? Wat moet een ziel thans gaan leren? Wel dit, dat hij een Borg nodig heeft, vanuit het heilig recht van God en hoe zal dat tot stand komen?

De geopenbaarde en verklaarde Tweede Persoon wordt nu voor een ziel een weggaande Persoon, volgens Zijn eigen profetisch woord, Joh. 16:7: "Doch Ik zeg u de waarheid, het is u nut dat Ik wegga, want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden."

Wat wordt het dan meer een Persoonsgemis voor de ziel! Naarmate de Heere Jezus Zichzelf terugtrekt en de bewijzen van Zijn geschonken liefde worden weggenomen, *wordt zo'n ziel een overslag gewaar tot de Eerste Persoon*. Die afstand is niet weggenomen. Daar krijgt de ziel iets terug, wat hij niet had gedacht, namelijk zijn schuld. Die, bij sommige zielen, jaren geleden was weggevallen, waar hij naar had teruggezocht, in die tijd toen hij het onderwijs ontving, dat een weggevallen schuld geen vergeven schuld was. Maar nu krijgt hij die terug, op een ogenblik, waarin hij het niet zoekt. *Hij wordt in de dadelijkheid teruggezet in het Paradijs*, waar hij gestaan had in Adam, zijn verbondshoofd. Hier valt geen onderwijs gelijk weleer, maar een dadelijke toerekening van Adams zonde, welke hem richterlijk wordt toegerekend en die hij hier ook dadelijk overneemt. Zodat Adams verbondszonde de zijne wordt, door toerekening en overneming. Rom. 5:12: "Daarom gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgestaan is; in welken allen gezondigd hebben."

Hier wordt hij zelf Adam voor God. Na die overneming volgt de straf der zonde en dat is de dood: de ziel die zondigt moet sterven. Hier houdt hij niets over in zijn eerste verbondshoofd, dan de drievoudige dood. Rom. 6:23: "Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere."

Zo wordt hij met die toegerekende en overgenomen schuld in de dadelijkheid geplaatst voor de Rechter van hemel en aarde, bij Wien die schuld openstaat. Daarbij komt de heilige Wet, met zijn volkomen vloek en eis, waar hij een overtreder van is en die hij in eeuwigheid niet kan voldoen.

Zijn eigen consciëntie, waarin die vierschaar zich heeft gespannen, veroordeelt hem. De Allervolmaaktste Getuige is Gods Alwetendheid, waarmede de heilige Wet en de consciëntie volmaakt mee getuigen, tegen die gedagvaarde zondaar.

Als in een ogenblik plaatst de duivel zich aan de zijde van de zondaar, om zijn recht op hem te laten gelden, als aan hem toegefallen. Maar het eerste wat er gebeurt, is dat de satan wordt weggezonden als door een bliksemslag: Zach. 3:2, "Doch de Heere zeide tot den satan: de Heere schelde u gij satan! Ja de Heere schelde u; Die Jeruzalem verkiest; is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt?" De duivel wordt uit dat gericht weggejaagd en mag daar niet bij tegenwoordig wezen.

Daar staat hij stom voor de Rechter, die met Majesteit Zich hier openbaart. Daar staat hij met zijn erschuld en dadelijke schuld tegenover de glans der majesteit van de Deugden Gods. Het Recht komt in volle openbaring tegenover hem en hier valt hij met zijn schuld en het rechtvaardig oordeel der straf, niet vóór God gelijk vroeger, maar hier komt de liefde tot Gods heilig recht tot volkomen omhelzing en valt en buigt hij ónder het heilig recht, waarin hij zelf zijn eigen doodvonnis mag ondertekenen.

Terwijl de Rechter hier zwijgt en geen vonnis uitspreekt, maar de zondaar vonnist zichzelf. Hij zegt niet gelijk sommigen wel eens uitdrukken: *werp mij maar in de hel!* O nee, *want dan zou de mens nog een wil of verzoek hebben.* Jes. 1:27, Sion zal door recht verlost worden ene haar wederkerenden door gerechtigheid." Hij krijgt de Rechter zó lief in zijn heilig recht, dat hij komt tot een omhelzing en niet denkt over dood of leven, verloren gaan of behoud, maar *hij wordt hier volmaakt Godgezind.* En kan hier zonder Jezus - want Die is hier niet - en zonder genade in gewaarwording - want hij staat hier als goddeloze en als een vijand - verloren gaan. Hij verliest zijn levensverwachting volkomen en gaat hier in volmaakte liefdesomhelzing van het heilig recht gewillig en zalig verloren. Hier zou een ziel eeuwig kunnen liggen, zijnde volkomen Godgezind. Hij verliest hier ook zijn leven en eindigt in de dood, ook als een zoekend mens, daar zijn zoeken is opgehouden. De ere Gods is het alleen wat hierboven staat. Hier weet de ziel niet hoelang dat duurt, want hij is de tijd kwijt.

Een komen in de Vrijstad, namelijk in Christus, met geloofsbewustheid.

Rom. 5:1: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus." Maar o, wat gebeurt hier? Terwijl hij zijn leven verliest, staat Hij, Die het volmaakte Leven is, te wachten. Jesaja 30:18: "En daarom zal de Heere wachten opdat Hij u genadig zij." Hier wordt de Heere Jezus geopenbaard en geschonken vanuit het heilig recht van God. Hier kan een ziel zich niet geven aan de Borg, maar wordt de ziel gegeven van de Vader aan de Borg. En de Heere Jezus neemt hier de ziel en schenkt Zichzelf weg aan zulk een ziel. O en daar kent hij de Heere Jezus en wordt geëigend met ziel en lichaam voor tijd en eeuwigheid. Ez. 16:8: "Als Ik nu bij u voorbij ging, zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit en dekde uw naaktheid. Ja Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de HEERE Heere, en gij werd Mijne."

Hier wordt de ziel genomen en mag na eerst geëigend te zijn geworden, terug eigenen en komt tot een omhelzing van die heerlijke schuldovernemende Borg. Hier wordt het waar voor hem, dat het leven vlak achter de dood staat. "*Gij zijt de Mijne*", spreekt de Heere Jezus. En dan zegt de ziel hier in die zalige omhelzing: "*en Gij de mijne*." Hoogl. 2:16: "Mijn Liefste is mijn en ik ben Zijn, Die weidt onder de leliën."

Daar neemt de Heere Jezus de ziel mee naar de stilte der nooit begonnen eeuwigheid, waar Hij hem in de overdracht als bondeling heeft gekregen van God de Vader volgens de eeuwigen Vrederaad en verkiezing. Joh. 17:6: "Zij waren Uwe en Gij hebt Mij dezelve gegeven; en zij hebben Uw woord bewaard." Daar moet de ziel vlak achter het recht Gods, één plant worden met de Heere Jezus in de gelijkmaking Zijns doods. Romeinen 6:5: "Want indien wij met Hem een plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zoo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding." Hier is de ziel lijdelijk en heeft maar te volgen; de Heere Jezus komt met hem uit de eeuwigheid in de tijd. Hij zelf gaat in persoonlijke gemeenschap met de ziel door alles heen. Hij gaat naar Nazareth en naar Bethlehem en door al Zijn lijdensgangen vanaf Zijn krib tot aan het kruis, waar het handschrift, dat tegen hem was, aan het kruis genageld wordt. Het waren zijn zonden, die Hem al dat lijden hebben aangedaan. Hij overgeleverd om zijn zonden. Hier wordt hij gedoopt in de dood des Zoons Gods, toen Hij uitriep aan het vloekhout des kruises: "Het is volbracht! En het hoofd buigende gaf Hij de geest. Hier boog de Heere Jezus onder het Heilig Recht Zijns Vaders en werd afgesneden uit het land der levenden. Hier stierf de Levensvorst, met Zijn bruid in Zijn armen. En hier passeert voor de ziel een ogenblik van zwijgen en ligt ze in Zijn Liefdesarmen. Maar de Heere Jezus bleef niet aan het kruis, maar werd begraven. Rom. 6:4, "Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood, opdat gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden." Daar daalt de Levensvorst neer in het graf, met de bruid in Zijn armen. Maar o, Hij is niet in het graf gebleven, maar weder heerlijk verrezen. Was Hij overgeleverd om onze zonden, Hij wordt ook opgewekt tot onze rechtvaardigmaking." Rom. 4:25. Zijn wij met Hem begraven, zo worden wij ook mede met Hem opgewekt tot een nieuw leven.

Daar komt de ziel in die heerlijke vrijheid, waarin Christus hem heeft vrijgemaakt, zijnde van alle staatsbanden verlost. Niet alleen is zijn schuld betaald op Golgotha, dat handschrift is weg, maar ook moest de schande begraven worden in het graf. Alle banden waarmee de Heere Jezus gebonden was geweest, bleven achter in het graf, zelfs

de zweetdoek afzonderlijk samengerold. Hier deelt de ziel in de heerlijke vrijheid, waarmede de Zoon hem heeft vrijgemaakt. Joh. 8:36: "Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn." Nu zijn alle banden van zonden en schande weg en ligt hij in de zoete en zalige gemeenschap met een schuldovernemende Borg. Nu heeft de ziel kennis ontvangen aan een *betaalde* schuld op Golgotha, ook aan een *begraven* schuld in het graf.

Maar wat mist nu de ziel? Hier niets, maar later moet hij leren, dat hij nu nog vergeving zijner zonden mist, bij monde van de Vader uitgesproken. Vrijmaking is onderscheiden van vrijspreking. Wanneer nu de Heere doorgaat met dat heerlijk werk, dan gaat de Heere Jezus als een verheerlijkte opgestane Borg met de ziel in Zijn armen heen naar de Eerste Persoon, Die als Rechter is blijven wachten. En hier is de ziel lijdelijk werkzaam. Hij gaat niet met de Borg naar God toe, maar de Borg gaat met de ziel Zelf naar de Rechter. En hoe is hier de ziel? Naakt? O nee, hij is aangekleed. Van onder het Heilig Recht heeft de Heere Jezus hem opgeraapt, als geschonken van de Vader; maar geheel naakt, zonder een dekkleed, geheel vuil, walgelijk en verdoemelijk. Maar nu heeft Hij de ziel bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij hem omgehangen. Jesaja 61:10: "Ik ben zeer vrolijk in den Heere, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." Zo brengt Christus hem tot Zijn Vader en stelt hem de Vader voor als gedekt, gekleed, versierd en gewassen in Zijn bloed. Jesaja 43:25: "Ik, Ik ben het, die uwe overtredingen uitdelg, om Mijnentwil en Ik gedenk uwer zonden niet."

Daarop spreekt de Rechter de ziel vrij van al zijn schulden: Ik gedenk uwer zonden niet meer, maar werp ze achter Mijn rug in een zee van eeuwige vergetelheid. Daar wordt hem Richterlijk die gerechtigheid van Christus toegerekend, welke hij met een ledige blanke hand des geloofs mag aannemen en toe-eigenen, zodat schenking, toerekening, aannemen en toe-eigenen vier zaken zijn.

- Daar krijgt de ziel de volkomen verzoening met God, daar valt die vrede Gods, - die alle verstand te boven gaat - met de Rechter, Die nu voor eeuwig Zijn toorn heeft afgelegd. Rom. 5:10: "Want indien wij vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven." Een vrede, gegrond op een voldaan recht der deugden Gods. Uit die volmaakte voldoening vloeit die verzoening en vrede met God. Die vrede ontvangt en geniet de ziel in de Vredevorst. Ef. 2:14: "Want Hij is onze Vrede."
- De Heilige Wet komt nu naar voren en zet zich als voldaan en verheerlijkt in beide delen door de Heere Jezus, Die heerlijke Wetvuller. Nu is de Wet ontwapend van vloek en eis en heeft niets meer te eisen en de ziel is hier geen druppel water meer schuldig aan de Wet.
- De consciëntie is nu gereinigd en geniet een volkomen vrede met God en Zijn Heilige Wet.
- Hij krijgt niet alleen vrede met God, maar ook met al de heilige engelen. Die heerlijke troongeesten weten er van, dat zulk een heerlijke verlossing is geschied. O, wat een zoete gemeenschap met die reine hemelgeesten! Hij komt in vrede en gemeenschap met al de gezaligde uitverkorenen voor Gods troon, die mede kennis ontvangen van de zaliging van zijn ziel. Hebr. 12:22-24: "Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion, en de stad des levendigen Gods, tot het hemels Jeruzalem en de vele duizenden der engelen. Tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn; en tot God, den Rechter over

allen en de geesten der volmaakte rechtvaardigen. En tot den Middelaar des nieuwen Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel."

- Hij komt ook in gemeenschap met Gods Kerk op aarde. Psalm 34:4, "Maakt den Heere met mij groot en laat ons Zijnen Naam tezamen verhogen." Nu wordt het voor de ziel waarlijk een Vrederijk in de Vredevorst en zinkt hij weg in aanbidding en verwondering. Woorden ontbreken hier. Hier is het waar: 2 Kor. 5:17, "Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbij gegaan; ziet, het is alles nieuw geworden."

Hier mag de ziel dan heerlijk rusten in Christus, de Vrijstad in het volbrachte Middelaarswerk. Hier heeft Christus gerust, de Vader gerust en mag de ziel rusten in de boezem van Immanuël. Was de ziel vrijgemaakt door de Zoon, nu is hij ook vrijgesproken door de Rechter, met Wie hij nu voor eeuwig is verzoend.

Maar daar is nog een ander Persoon in de rechtzaal geweest en Die heeft nog niet gesproken. Wie is Dat? Wel, God de Heilige Geest, Die grote Griffier; en die moet het werk verzegelen. O, die arbeid der Personen Gods is zo eenvoudig, maar ook ordelijk; elk doet Zijn werk in de verlossing van de ziel. Daar gaat God de Heilige Geest het werk der vrijmaking van de Zoon van God goedkeuren en verzegelen: Gal. 5:1, "Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft." Ook gaat de Heilige Geest het vrijsprekend werk des Vaders goedkeuren en verzegelen aan de ziel. "Ik verkondig u vrede en geef u een erfdeel onder de geheiligden." Daar komt ook de ziel in een zoete gemeenschap met God de Heilige Geest, Die gekend was als een Geest Gods, maar nu wordt gekend als een Geest van Christus. Kol. 3:15: "En de vrede Gods heerse in uw harten, tot welken gij ook geroepen zijt in één lichaam; en weest dankbaar."

Die eerste leiding van de Heilige Geest is hier ten einde, zijnde geweest een Leidsman tot Christus. "Maar nu zijt gij in Christus." Die eerste trekkende liefde des Vaders tot Christus is nu doorgetrokken in de overbrenging in Christus. Nu mag de ziel in de Vrijstad rondwandelen en de volkomen vrijheid beleven om zonder banden en vrees te leven.

Een heerlijk verblijf in de Vrijstad.

Rom. 8:1: "Zo en is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest." "Het oude is voorbij gegaan, ziet, het is alles nieuw geworden." Nu is het voor zo'n ziel een nieuwe hemel en aarde in welke gerechtigheid woont. Openb. 20:6: "Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding, over deze heeft de tweede dood geen macht; maar zij zullen Priesters Gode en Christus' zijn en zij zullen met Hem als koningen heersen, duizend jaren." "Die zal van de tweede dood niet beschadigd worden." "Zalig zijn hier de doden, die in den Heere sterven. Ja, van nu aan, zegt de Geest." Hier houdt eigen werk op en geloofswerken zullen volgen. Die zoete rust der ziel is dan in die heerlijke Borggerechtigheid van Christus, als in de klove der Steenrots. Hoe zalig en veilig en heilig dat is, kan niet worden verklaard, dit is alleen maar vatbaar voor beleving. Nu mag hij vrij in alle straten van de Vrijstad rondgaan.

Evenwel mag hij toch nog niet buiten de palen der Vrijstad gaan, dus zijn vrijheid is nog beperkt. Hoe komt dat? Wel, hij mag nog niet wederkeren tot zijn huis en bezitting. *Hij mist nog een weder thuiskomen.* Er is nog wat meer te leren. De dood van de

Hogepriester *moet nader worden ingeleefd*. Num. 35:28: "Want hij zou in zijn Vrijstad gebleven zijn, tot den dood des hogepriesters, maar na de dood des hogepriesters zal de doodslager wederkeren tot het land zijner bezitting."

Dan leert hij in de dood van de Hogepriester verstaan het onderscheid tussen de lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Door lijdelijke arbeid onder en aan de Wet, heeft Christus betaald, daardoor wordt de mens ontslagen van schuld en straf. Maar door Zijn dadelijke gehoorzaamheid aan die volmaakte Wet, heeft Hij verdiend en daarom ontvangt de mens het recht ten eeuwigen leven, daar betaling en verdiensten twee onderscheiden zaken zijn.

Dus, onder die hogepriester, onder wie men wordt vrijgemaakt en vrijgesproken moet men blijven, totdat hij sterft en dan moet er een ander in zijn plaats opstaan, onder wie men mag uitgaan. In de dood van de hogepriester ligt de verzegeling der verlossing niet alleen, maar ook een terugbrengen in zijn vorige bezitting.

Hij was nu wel in de Vrijstad gebracht, om in Christus te staan en te wandelen en hij had nu een verzoend God in de hemel, evenwel had hij nog geen verzoend Vader. Nu mag het geheim van de verborgenheid van het kindschap nader opgelost worden. O, dat onuitsprekelijke wonder: kind, uit kracht van verkiezing, wegens wedergeboorte (in een engere zin), wegens aanneming uit genade om Christus' wil. En óók wegens het huwelijk met de Bloedbruidegom. Hier ligt hij weer voor rekening van de Heere Jezus, Die niet alleen het verlorene heeft gezocht, gevonden en gezaligd, maar ook het weggedrevene moet wederbrengen. Ezech. 34:16: "Het verlorene zal Ik zoeken en het weggedrevene zal Ik wederbrengen en het gebrokene zal Ik verbinden en het kranke zal Ik sterken." Het schaapje moet thuis gebracht worden bij Vader en dat kan het schaap zelf niet doen, dat moet de Herder doen, die dan het kind niet alleen zonder schuld en zonde, maar ook zonder vuilheid, geheel wit gewassen in Zijn Eigen bloed, de Vader overgeeft. Luc. 15:5-6: "En als hij het gevonden heeft, legt hij het op zijn schouderen, verblijd zijnde. En tehuis komen roept hij de vrienden en de geburen tezamen, zeggende tot haar: Weest blijde met mij, want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was."

Dit in onderscheiding van het stuk van verlossing. Toen stelde Hij het verlorene kind de Vader voor, maar gaf het niet over, maar hier geeft de Zone Gods het lieleblank gewassen over in de hand van de Vader. De Vader ontvangt het en neemt het aan en omhelst het als Zijn Hefzibah, "Mijn lust is aan haar," 2 Kon. 21:1. Daar ontsluit de Eeuwige Vader Zijn Liefdehart en laat Zijn Vaderlijke liefde en gunst uit aan het kind, dat hier nu een verzoend God en Vader krijgt. Het kind ontvangt hier de witte keursteen, met een naam daarop gegraveerd, die niemand kent, dan die hem ontvangt. Openb. 2:17: "Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het manna dat verborgen is; en Ik zal hem geven een witte keursteen en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand en kent, dan die hem ontvangt."

De Heilige Geest, eerst gekend als een Geest Gods, daarna als een Geest van Christus, wordt hier gekend als een Geest des Vaders. Dezelfde Geest gaat dan getuigen met zijn geest, dat hij een kind Gods is. Rom. 8:15-16: "Want gij en hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: Abba, Vader! Dezelve Geest getuigt met onzen geest dat wij kinderen Gods zijn." O, dat diepe geheim, hier pas een kind Gods uit kracht van aanneming! Daar ontvangt hij als kind een plaats in het Liefdehart

des Vaders. O, die zoete Vadersnaam, die dan het kind gaat uitspreken en aanroepen: *Abba, Vader! Eeuwige Vader!* "Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden." Wat wordt dat groot voor de ziel, een erfgenaam Gods en mede-erfgenaam van Christus. Rom. 8:17: "En indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen Gods, en mede erfgenamen van Christus."

Wat wordt die naam van Oudste Broeder dierbaar voor hem, zijnde van één Vader, waar Hij als de enig en eerstgeborene van de Vader, ook de enig en eerstgeborene is van de Kerk. O, dat wonderlijk familiegeheim, onuitsprekelijk is dat voor de ziel! Wat wordt die Eeuwige Vader dan een dierbare liefhebbend en liefde uitlatend Vader! Wat ligt dan die kinderlijke vrees teer in het hart. "Ik geloof in God den Vader," enz.

De Wet, die een voldane en verheerlijkte Wet geworden is voor zo'n ziel, komt dan terug als een liefdewet van het huis des Vaders, zijnde een heiligheid rondom heen. Ezech. 43:12: "Dit is de wet des huizes: Op de hoogte des bergs zal zijn ganse grens, rondom heen, een heiligheid der heiligheden zijn; ziet, dit is de wet des huizes." Hier wordt de Wet niet geopenbaard van Sinaï, maar uit Sion en 's Heeren Woord uit Jeruzalem, zijnde een volmaakte liefdewet, een koninklijke Wet der vrijheid. Hier zijn het zalige geboden, die niet zwaar zijn. Psalm 119:97: "Hoe lief heb ik Uw Wet, zij is mijn betrachtning den gansen dag."

Wat is het zoet en goed, om zo in Christus, de Vrijstad te mogen wandelen in de liefde des Vaders, in de liefde des Zoons en in de liefde des Heiligen Geestes. Hier mag de ziel de Vader bidden in Zijn Naam. O, Christus had het hen gezegd, in het *wezen des geloofs*: "In dien dag zult gij den Vader bidden in Mijn Naam." Joh. 16:26: "In dien dag zult gij in Mijn Naam bidden; en ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u bidden zal."

Daarna krijgt hij weer onderwijs des Heiligen Geestes, dat het wel zoet is te mogen rusten in Christus, als de Rots der eeuwen, daarna te hebben mogen rusten in dat liefdehart des Vaders, maar nu is er nog een nadere zielenrust, nl. *een Verbondsrust*. Nu wordt het voor hem opgelegd, dat er wel eens een verbondsopenbaring, een verbondsverklaring is gevallen in en door het getuigenis van de Heilige Geest. Hij heeft dat verbond wel eens mogen inwilligen en toestemmen; ja, zichzelf daarin mogen aanbieden en overgeven, maar hij is nooit overgenomen geworden, hij is nooit een partij in dat verbond geworden. O, wat wordt dat hier voor de ziel een noodzakelijkheid, om zichzelf eens voor tijd en eeuwigheid kwijt te worden in dat zalige verbond, ja, in de Drie-enige God des verbonds! Hier kan de ziel, al is hij gerechtvaardigd in de vierschaar zijner consciëntie en al is hij zich bewust, een kind van God de Vader te zijn, toch zichzelf niet overbrengen in het verbond der genade. Maar hij ligt ook hier weer voor rekening van de Middelaar des verbonds. Jes. 55:3: "Want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids."

De Eerste Persoon als Auteur des verbonds, komt met de voorwaarden en eisen en met de gehele inhoud van het verbond, hetwelk de Middelaar des Verbonds heeft aanvaard. In die zoete gemeenschap met Christus wordt dat eeuwige Genadeverbond ontsloten, in al haar eigenschappen, zijnde een eeuwig verbond, een zout-, zoen- en vreeverbond, een heilig en welgeordineerd verbond, een onveranderlijk, getrouw, onverbreekbaar verbond; zijnde een vol en levendig verbond. God nadert eerst tot hem. De zondaar gaat over in dat verbond, met veel ernst en oprechtheid. Al zijn zwarigheden worden

opgelost. De zondaar doet dat bedaard, vrijwillig, armoedig, gelovig en oprecht, met een volkomen toestemming.

De ziel heeft van zijn zijde niets, maar is arm en ledig en ontbloot, maar mag in en door Christus overgaan in dat verbond, zodat het nu een verbondssluiting wordt, waar hij opgenomen en overgenomen, zichzelf voor tijd en eeuwigheid verliest in de gemeenschap met de Middelaar en de Heilige Geest en de Vader. En vindt hier in de Drie-enige God zijn verbondsrust. O, dat zoete en zalige wegzinken in de Drie-enige Verbondsgod! Hebr. 8:10: "Want dit is het verbond, dat Ik met den huize Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in haar verstand geven en in haar harten zal Ik die inschrijven. En Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn."

Een verbondsrust der ziele, weer onderscheiden van de Middelaarsrust. Daar worden de zes getuigen geopenbaard aan de ziel: "Drie zijn er, die getuigen in den Hemel; de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest, en deze drie zijn één. En drie zijn er, die getuigen op aarde: de Geest, en het water en het bloed, en deze drie zijn tot één", 1 Joh. 5:7-8. O, daar wordt de ziel in- en doorgeleid door de 89ste Psalm, die verbondsp Psalm. Deze verbondsovergang is volkomen onverbreekbaar, hier zakt en verliest zich de ziel in en door dat verbond heen in de God des Eeds en des Verbonds. Het wordt met ede gezworen en bevestigd:

*"Die eed en zal niet zijn verloren,
dien Hij Izaäk heeft gezworen."* (Datheen, Psalm 105:6)

Door de dood van de Verbondsmiddelaar is het testament bekrachtigd en verzegeld en vinden de verbondsgoederen in- en doorgang in de harten van bondelingen.

Daarna wordt hij verwaardigd, als de Heere doorwerkt, om met alle geschonken weldaden en goederen des verbonds in de gemeenschap met Immanuël, als de Oorzaak der zaligheid, door het Verbond heen te zakken in het eeuwig, vrijmachtig, soeverein welbehagen, de grond der eeuwige zaligheid. Om met alles geschonken uit dat eeuwig welbehagen, weer teruggebracht te worden in het welbehagen. Ja, om met en in de gemeenschap met Christus, als de Zoon van Gods welbehagen, zich te verliezen in de God van het welbehagen. Kol. 3:3: "Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God." O, daar wordt dan wat verstaan van het Engelenlied: *"Ere zij God in de hoogste hemelen; vrede op aarde, in de mensen een welbehagen."*

Een weder thuiskomen.

O, om met alles wat is ondervonden en geschonken, weer teruggebracht te worden in de Eeuwige oorsprong der zaligheid! Daar krijgt de ziel te verstaan, dat hij hier komt in zalige ondertrouw met Christus als Bloedbruidegom, waar Christus volkomen de bruidschat betaald heeft; en dat Hij Zijn bruid in het stuk van verlossing, ontvangen heeft van Zijn eeuwige Vader, als een vuil, onrein, walgelijk zondaar. Christus heeft haar verlost, gereinigd en gewassen en haar overgegeven in de hand des Vaders. Maar nu moet de ziel als reine bruid weer gegeven worden in de hand des Zoons als Bloedbruidegom.

Daar wacht Hij op, volgens Hoséa 2:18-19: "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid. Ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht en in goedertierenheid en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof en gij zult de Heere kennen." De ziel kan zichzelf niet geven en Christus neemt ook die ziel niet, maar wacht op het tijdstip dat Hem Zijn bruid geschonken wordt van Zijn Vader, waar dan één Vader een zuster geeft aan de Oudsten Broeder. Daarom staat er altijd in

het Hooglied, *o zuster, o bruid!* Hooglied 4:12: "Mijn zuster, o bruid, gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde fontein."

Maar zolang die gift nog niet doorgaat, ligt hier de ziel in zalige ondertrouw, wat nog onderscheiden is van het huwelijk zelf. O, wat wordt het huwelijk bij velen veel te vroeg gesteld! Jes. 54:5: "Want uw Maker is uw Man, Heere der Heirscharen is Zijn Naam."

Maar hier leert de ziel het bevindelijk kennen, dat hij in des Vaders hand ligt en voor des Vaders rekening, om gegeven te worden aan Zijn lieve Zoon, die Bloedbruidegom. Wanneer dat tijdstip daar is, dat de Oudste Broeder Zijn zuster ontvangt ten huwelijk van één Vader, dan wordt dat huwelijk gesloten en vindt ze een onderdak in des Vaders huis en zakt ze in de zoete gemeenschap met Immanuël terug in het Goddelijk Wezen, de Oorsprong, waar ze van eeuwigheid had gelegen. En dan krijgt de ziel een thuishomen in God, waarin ze zich dan zalig verliest. Zodat haar staat geborgen wordt in het Wezen Gods. "Uw leven is met Christus verborgen in God."

Dan mag de ziel ook buiten de palen der Vrijstad gaan en tot haar vorige bezitting terugkeren! Dan mag ze overal vrij wandelen, hebbend een thuishomen ontvangen voor een eindeloze eeuwigheid.

Hier wordt dan de ziel in staatsoplossing geen *staatschristen*, maar haar staat is volkomen opgeborgen in dat Goddelijk Wezen. Ze kan haar staat niet omverhalen, ook niet werken met haar staat. Het is een geheim en toch wordt het hier geleerd, dat zo een mens in zijn *standsleven* uit een rijke God en uit een rijk verbond, armoede en onvermogen ontvangt, opdat er weer werk zou komen voor de Bedienaar des Heiligdoms, namelijk Christus. Zef. 3:12: "Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des Heeren vertrouwen."

Hier moeten zij Christus dienen, niet met ontvangen rijkdom, maar met armoede des geestes. Hier worden de ambtelijke bedieningen van Immanuël weer onmisbaar. Een ziel kan hier niet leven uit het ontvangen geestelijk leven, ook niet uit haar erfenis, die zij gelovig verwacht, maar uit en door Christus, de Bedienaar des Heiligdoms. Rom. 5:10: "Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven."

Hier moet de ziel ook gaan leren, tot zielensmart, dat nu wel haar zielenstaat is opgelost en zij gegrondvest is voor de eeuwigheid, maar dat het lieve Deugdenbeeld nog niet hersteld is; zij moet vernieuwd worden van dag tot dag, naar Gods Evenbeeld. O, wat ziet zij hier haar ongelijkvormigheid, zijnde nog met zoveel vlekken en zondesmetten be-deeld! Hier gaat zo een mens verstaan, dat hij nog maar een klein beginsel heeft van de gehoorzaamheid van Christus. Hij wordt gedurig gewezen op dat volmaakte Patroon van heiligheid en heerlijkheid. O, wat een grote afstand krijgt hij hier waar te nemen, van die volmaaktheid! Hier wordt pas die klacht verstaan, in oefening van de Apostel Paulus, Rom. 7:24: "Ik ellendig mens; wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" "Ik ben bekommerd vanwege mijn zonden. Heere, bekeer mij; dan zal ik bekeerd zijn." "Ik heb een vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens, maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is," Rom. 7:22-23. Hier is een *verlost* mens weer een *ellendig* mens. Hier wordt een *vrijgemaakt* mens weer een *gevangen* mens, niet dat hij zichzelf gevangen geeft, maar hij wordt gevangen genomen tegen wil en zin.

Hier moet en mag een mens gaan leren het onderscheid tussen inklevende en aanklevende besmetting der zonden. Van zijn inklevende verdorvenheid is hij niet

verlost in de rechtvaardigmaking, kindschap of verbondsovergang of in zijn thuiskomen, maar hij wordt ook in de oefening daarachter niet verlost van die inklevende verdorvenheid. Want dat is vlees en dat blijft vlees, dat krijgt nooit genade, ook geen reiniging. Maar die verdorvenheid of *oude mens* genoemd, zal eens ten volle worden vernietigd; en dat is bij de dood, dan wordt die oude natuur verdelgd en vernietigd in zijn bestaan, eerder niet.

Maar nu moet de persoon, die zulk een bedorven bestaan heeft overgehouden, gereinigd worden van zijn aanklevende besmetting die hij gedurig heeft, vanwege de inklevende verdorvenheid. Dus hij moet het onderscheid gaan leren tussen natuur en genade, vlees en geest, staat of bestaan, inklevende of aanklevende besmetting. Daar hij een persoon met twee naturen is geworden, blijft het voor verantwoordelijkheid van zijn persoon, bij welke natuur hij staat of valt. Mag hij aan de zijde van *die nieuwe natuur*, uit God geboren, vallen, dan mag hij aan de zijde des Heeren staan. 1 Joh. 5:18: "Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt, maar die uit God geboren is bewaart zichzelf en de boze vat hem niet." Maar valt hij nu in zijn *persoon die oude natuur* toe, dan valt hij aan de zijde van de zonde en dan ligt dát voor rekening van zijn persoon. Daarvan moet hij dan weer bekeerd of gewassen worden van die zonden. Zodat hij de schuld nooit op *de oude mens* kan leggen; wat zoveel gebeurt in deze donkere dagen.

Maar daar hier een levende ziel een dode moet dragen, wordt hij gedurig besmet door aanraking van die dode. Die strijd duurt tot de laatste snik op aarde. Maar ook gebeurt het, dat de ziel mag zeggen: "Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet," Rom. 7:17-18. Zodat die oude mens zich geweldig kan openbaren in zijn aard, zijnde enkel bederf. Maar als nu *de zonde* in ons zondigt en *onze persoon* is bewaard, om daar niet bij te vallen, dan doen wij de zonden niet. Dus dan hebben wij geen ontsmetting nodig, want "*dan zondigen wij niet, maar de zonde, die in ons woont.*"

Hier is onderscheidend licht, leven en genade nodig. Deut. 22:25-27: "En indien een man een ondertrouwde jonge dochter in het veld gevonden, en de man haar verkracht en bij haar gelegen zal hebben, zo zal de man die bij haar gelegen heeft alleen sterven, maar de jonge dochter zult gij niets doen; de jonge dochter heeft geen zonde des doods; want gelijk of een man tegen zijn naaste opstond en sloeg hem dood aan het leven, alzo is deze zaak. Want hij heeft haar in het veld gevonden; de ondertrouwde jonge dochter riep en er was niemand, die haar verloorste."

Het is hier een gedurige strijd met drie machtige doodsvijanden, zijnde drie hoofdmachten met al haar onderdanen. O, die samengezworen vijanden: duivel, wereld en ons eigen vlees, die het dag en nacht toeleggen op de ondergang en verdelging van onze persoon! En dat zijn vijanden, waarmee wij moeten strijden tot de laatste ademtocht des levens. Heidelbergse Catechismus, zondag 52, antwoord 127: "En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Dat is: dewijl wij van onszelf zo zwak zijn, dat wij niet een ogenblik kunnen bestaan, en daartoe onze doodsvijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees niet ophouden ons aan te vechten, wil ons toch behouden en sterken door de kracht Uws Heiligen Geestes, opdat wij in deze geestelijke strijd niet onderliggen, maar altijd sterke wederstand doen, totdat wij eindelijk ten enenmale de overhand behouden." O, als de ziel als een weerloos duifje ziet op die grote overmacht der vijanden, dan komt hij in zijn schatting er nooit door, uitroepend: "In ons is geen kracht tegen deze grote menigte."

Hier wordt zo'n ziel onderwezen, hoe hij moet gaan strijden; en dat is alleen onder de kruisbanier van Koning Jezus. "De Heere is mijn Banier." Hij wordt door Gods lieve Geest, Die hij ontvangen heeft, als Tegenpand en Onderpand op aarde, in het wapenhuis ingeleid. Hij moet nu gaan verstaan, na alle verlossingen: "welkom in de strijd!" Zijn strijd moet niet alleen beginnen met zijn bekering of toegepaste weldaden, maar: "Wordt krachtig in den Heere, en in de sterkte Zijner macht." Efeze 6:13-17. "Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag, en alles verricht hebbende, staande blijven. Staat dan, uw lenden omgord hebben met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid; en de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het evangelie des vredes; bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des bozen zult kunnen uitblussen. En neemt de helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord." Hij moet nu aangekleed worden tot de geestelijke strijd. Deze aankleding is weer onderscheiden van de bekleding met de klederen des heils en het omhangen met de mantel der gerechtigheid. Nu wordt het gebed in zijn hart en mond gelegd: *leer mijn handen ten oorloge en mijn vingers ten strijde*. Psalm 18:35: "Hij leert mijn handen ten strijde, zodat een stalen boog met mijn armen verbroken is."

Zonder wapens mag hij niet strijden, maar op zijn wapens mag hij ook niet vertrouwen. Nu moet hij gaan wachten op het commandowoord van de grote Veldoverste, onder Wiens heilbanier hij moet strijden. Hier moet hij gaan leren het onderscheid tussen bestrijding van het geloof en de strijd des geloofs. In *het wezen des geloofs* heeft hij op geloofswerkzaamheid, bestrijding van zijn geloof gehad. Ps. 56:3: "Ik heb vele bestrijders, o Allerhoogste." Maar nu pas moet hij *de oefening des geloofs* gaan beleven. 1 Tim. 6:12: "Strijd den goeden strijd des geloofs en grijpt naar het eeuwige leven." De strijd met de zeven volken is waar en zwaar en die zal geschieden: "Niet door kracht of door geweld, maar door Mijn Geest." Wanneer hij nu zwak is in zichzelf, dan is hij sterk in Hem. Wat wordt hij hier een onmachtig mens, die alle sterkte uit Hem moet putten, het Levenshoofd, die Vorst van het heir des Heeren. Elke voet grond van het Beloofde Land moet veroverd worden. Wat wordt het hier een wonder voor zo'n strijder, dat hij nog niet bezweken is en dat hij zal mogen volharden tot het einde! Matth. 24:13: "Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden."

Hier is hij in hope zalig en ziet hij wel eens uit naar die dag, waarin hij zal mogen ingaan in dat koninkrijk der heerlijkheid. Die heerlijke kroon wordt hier wel eens gezien in en door het geloof en dan vergeet men de strijd en het kampveld, ziende dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegenover die heerlijkheid, die geopenbaard zal worden. Openb. 2:10: "Zijt getrouw tot den dood en Ik zal u geven de kroon des levens." Ja, roept dan die ziel wel eens uit: "In Hem zijn wij meer dan overwinnaars!" Met Hem lopen wij door een bende en met onze God springen wij over een muur. Of, met 1 Kor. 15:57: "Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft, door onzen Heere Jezus Christus."

Zo verwisselt het dan gedurig in deze strijd. Sommigen durven wel eens zeggen, dat ze de vijanden gedood hebben, maar een ontdekte ziel durft niet hard roepen over *gedode vijanden*. Wel durven zij soms eens spreken over *ontkrachte vijanden*, maar gedode vijanden kunnen niet meer opstaan, en kunnen ons geen kwaad meer doen. Maar hier is voorzichtigheid nodig. We hebben mensen gekend, die durfden zeggen: *die en die zonden zijn in mij gedood*. Maar o jammer, enige jaren later zagen wij in dezelfde

personen diezelfde zonden triomferen. Er was dus gebrek aan ontdekking. Wel mag de Kerk de voet wel eens zetten op de nek der koningen, maar daarom zijn ze nog niet dood. Wie zal ze doden? Niet de Kerk, maar Jozua. Dit ziet op de meerdere Jozua, dat is Christus. Joz. 10:26: "En Jozua sloeg hen daarna en doodde hen en hing hen aan vijf houten; en zij hingen aan de houten tot den avond."

Wanneer die ware vreemdelingen eens thuis zullen mogen komen en hun pelgrimsstaf eens zullen mogen neerleggen, dan zal het bewaarheid worden: *overwonnen, overwonnen, overwonnen door het bloed des Lams*. Er werd gevraagd aan de apostel der liefde, Openb. 7:13-17: "Wie zijn zij en vanwaar zijn zij gekomen? En ik sprak tot hem: Heer, gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen en wit gemaakt in het bloed des Lams. Daarom zijn ze voor den troon Gods en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op den troon zit, zal hen overschaduwden. Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte. Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwissen."

Dan zal daar de verlostte Kerk van de strijd hier gestreden geen litteken overhouden of ooit vertonen. Alleen EEN zal in die volmaakte heerlijkheid zichtbaar aanschouwd worden, met de erelittekens van strijd en overwinning. En dat zal de verheerlijkte Immanuël zijn, Die met de erelittekens in Zijn lichaam is opgestaan uit de dood en ten hemel is gevaren met hetzelfde lichaam; en ten jongsten dage zal verschijnen. Daarom zullen daar eens de overwinnaars mogen staan aan de glazen zee, met de citers Gods. Openb. 15:2: "En ik zag als een glazen zee met vuur gemengd; en die de overwinning hadden van het beest, en van zijn beeld, en van zijn merkteken, en van het getal zijns naams, welke stonden aan de glazen zee, hebben de citers Gods."

En zij zullen die grote Voorzanger Christus ná mogen zingen. Psalm 89:2: "Ik zal de goedertierenheden des Heeren eeuwiglijk zingen; ik zal Uw waarheid met mijn mond bekend maken, van geslacht tot geslacht." Omdat God de Vader, volgens Psalm 40 het nieuwe lied der overwinning heeft gelegd in Messias' mond, in die zalige morgen der opstanding, "een lofzang onzen Gode". Op grond van dat volmaakt, volbracht en verheerlijkt Borgwerk, zullen dan eens de verlost des Heeren eeuwig mogen zingen van de wegen des Heeren. Psalm 138:5: "En zij zullen zingen van de wegen des Heeren, want de heerlijkheid des Heeren is groot." En dan zullen zij eens storeloos Gods vlekkeloze Majesteit, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest mogen loven en prijzen en verheerlijken tot in een eindeloze eeuwigheid. En dan is de Kerk een *doorgeleide Kerk*. *En daar zal God alles in allen zijn*. 1 Kor. 15:28: "En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelve onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen." AMEN.